

Sygn. akt III Ca 773/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Andrzej Dyrda (spr.)

Sędzia SO Tomasz Tatarczyk

Sędzia SR (del.) Ewa Buczek – Fidyka

Protokolant Wioletta Matysiok

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2015 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa I. F.

przeciwko T. F.

o alimenty

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 17 lutego 2014 r., sygn. akt III RC 258/13

1. **oddala obie apelacje;**
2. **znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Andrzej Dyrda SSO Tomasz Tatarczyk

Sygn. akt III Ca 773/14

UZASADNIENIE

Małoletni I. F. domagał się zasądzenia od pozwanego T. F. alimentów w kwocie 1.500 zł miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10 – tego każdego miesiąca do jej rąk, wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat. W uzasadnieniu podniósł, że pozwany nie wywiązuje się z deklaracji jakie złożył w trakcie postępowania rozwodowego tj. nie partycypuje w kosztach utrzymania małoletniego powoda mimo, iż osiąga znaczne dochody.

Wyrokiem zaocznym z dnia 28 czerwca 2012r. sygn. akt III RC 279/12 Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach oddalił powództwo.

Na skutek apelacji Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 14 marca 2013r. sygn. akt III Ca 1449/12 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Na rozprawie w dniu 12 lutego 2014r. przedstawicielka ustawowa wniosła o zasądzenie alimentów od daty złożenia pozwu oraz kosztów postępowania.

Pozwany T. F. domagał się oddalenia powództwa w całości.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem z dnia 17 lutego 2014r. zasądził od pozwanego T. F. tytułem alimentów na rzecz małoletniego powoda I. F. 800 złotych miesięcznie, płatne z góry do 10-go dnia każdego miesiąca, z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od 4 grudnia 2012 r., płatne do rąk przedstawicielki ustawowej E. F., a w pozostałej części oddalił powództwo. Nadto kosztami sądowymi obciążył pozwanego T. F. nakazując pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa 480 złotych tytułem kosztów sądowych, odstępując od obciążania strony powodowej kosztami od oddalonego powództwa oraz zasądził od pozwanego T. F. na rzecz małoletniego powoda I. F. zastępowanego przez przedstawicielkę ustawową E. F. 2.400 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz wyrokowi w punkcie 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że małoletni I. F. lat 10, pochodzi ze związku małżeńskiego E. F. i T. F..

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 2 czerwca 2011r. rozwiązał przez rozwód małżeństwo przedstawicielki ustawowej z pozwanym, bez orzekania o winie i wykonywanie władzy nad małoletnimi dziećmi: I. F. i D. F. powierzył obojgu rodzicom, ustalając miejsce zamieszkania małoletniego w miejscu zamieszkania E. F., zaś małoletniej D. F. w miejscu zamieszkania pozwanego oraz orzekł, iż obowiązkiem ponoszenia kosztów utrzymania każdego z dzieci obciąża rodzica u którego dziecko to zamieszkuje, ustalając jednocześnie, iż obowiązek alimentacyjny drugiego rodzica realizowany będzie w drodze osobistych starań o wychowanie i wykształcenie tego dziecka. Tym samym sąd orzekający rozwód nie zasądził od pozwanego

Przedstawicielka ustawowa uzgodniła z pozwanym w trakcie postępowania rozwodowego, że nie będzie wносиła o zasądzenie alimentów na rzecz małoletniego I. F., lecz pozwany będzie dobrowolnie partycipować w znaczniejszych wydatkach przeznaczanych przez E. F. na rzecz syna np. kosztach wakacji, zajęć dodatkowych. Na podstawie zgodnego wniosku stron postępowania rozwodowego Sąd Okręgowy obciążył ojca obowiązkiem ponoszenia kosztów utrzymania D. F., zaś matkę kosztów I.

Sygn. akt III Ca 773/14

F. ustalając, że obowiązek alimentacyjny będzie realizowany w drodze osobistych starań w ich wychowanie i wykształcenie.

W trakcie rozwodu małoletni chodził na zajęcia dodatkowe, których koszt roczny wynosił ok. 6.000 zł. Była to szkoła sportowa, jazda na nartach, nauka pływania, fizjospport, uniwersytet dziecięcy, zajęcia artystyczne, teatralne, plastyczne, spływy kajakowe, obozy sportowe.

Strony zamieszkują oddzielnie od 10 czerwca 2012r.

E. F. lat 42, z zawodu pedagog, jest zatrudniona na stanowisku kuratora specjalisty w Sądzie Rejonowym w Zabrze, za co otrzymuje wynagrodzenie w kwocie około 4.743 zł netto.

Po sprzedaży w kwietniu 2012r. zajmowanego przez strony domu jednorodzinnego za kwotę około miliona złotych i uregulowaniu kredytu zaciągniętego na jego budowę, przedstawicielka ustawowa otrzymała 400.000 zł, które przeznaczyła na budowę domu w Z.. Pożyczyła od rodziców 10.000 zł, gdyż pieniądze uzyskane ze sprzedaży nie pokryły całości kosztów budowy. E. F. zobowiązała się spłacać pożyczkę w siedmiu ratach wynoszących 1.428 zł miesięcznie. Do czasu zakończenia budowy wynajmowała mieszkanie, którego koszt utrzymania wynosił 2.040 zł miesięcznie.

Strony zawarły w dniu 25 kwietnia 2013r. przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach ugodę dotyczącą podziału majątku dorobkowego, na podstawie której pozwany - w zamian za zrzeczenie się przez przedstawicielkę ustawową udziałów w majątku wspólnym - przekazał na rzecz E. F. kwotę 70.000 zł z przeznaczeniem na zakup mieszkania dla syna I. F. oraz samochód osobowy marki M. nr rej. (...) o wartości 24.000 zł. E. F. zobowiązała się zakupić lokal

mieszkalny dla syna i administrować nim do czasu jego pełnoletniości, zaś dochody z jego wynajmu przelewać na oddzielne subkonto.

Od stycznia 2014r. zamieszkuje z małoletnim I. F. w domu jednorodzinnym o powierzchni 100 m² w Z.. Przedstawicielka ustawowa w roku 2011 i 2012 wyjechała sama na wakacje.

I. F. jest uczniem IV klasy Szkoły Podstawowej w Z.. Koszty zakupu podręczników w wysokości 400 zł pokryła przedstawicielka ustawowa, a pozwany zakupu materiałów papierniczych.

Małoletni w roku 2012 dwukrotnie wyjechał z matką na wypoczynek: do S. oraz na narty w polskie góry. Ponadto brał udział w obozie żeglarsko – motorowym, którego koszt 2.300 zł sfinansowała przedstawicielka ustawowa oraz wyjechał na „zieloną szkołę” (wydatek w kwocie 920 zł poniosła matka). E. F. opłaciła: wycieczkę szkolną syna do W. (55 zł), ubezpieczenie (34 zł), pobyt w W. w dniach 29 stycznia do 3 lutego 2012r. (300 zł) oraz zakupiła dla małoletniego telewizor marki S. za kwotę 179 zł i meble. W dniach od 30 czerwca do 15 lipca 2013r. I. F. przebywał na obozie rowerowo – żeglarskim w J., którego koszt wynosił 2.280 zł. Przedstawicielka ustawowa opłaca obiady syna w szkole.

E. F. dowozi małoletniego na zajęcia sportowe - piłki nożnej, za które płaci pozwany.

I. F. przebywa u ojca średnio dwa razy w miesiącu od piątku do niedzieli lub do poniedziałku rano oraz we wtorki po zajęciach szkolnych i wówczas korzysta z play – stadion, laptopa oraz i-poda. Pozwany odbiera i odwozi syna samochodem (odległość 15 km w jedną stronę). Czasem małoletni odwiedza ojca w inne dni tygodnia. Małoletni spędza również czas z dziadkami ojczystymi.

Pozwany przekazał E. F. kwotę 1.000 zł na pokrycie kosztów wakacji w lipcu 2011r. T. F. reguluje rachunki małoletniego za telefon komórkowy (60-100 zł), opłaca składki w szkole sportowej (90 zł) oraz zakupuje dla syna odzież, gry,

sprzęt sportowy i elektroniczny. Pozwany zakupił w roku 2013 dla małoletniego rower (600 zł). I. F. otrzymuje od ojca kieszonkowe w wysokości 50-70 zł miesięcznie (czasem 100, 200 zł), lecz na wydatki związane z „zieloną szkołą” otrzymał 300 zł. T. F. zabiera małoletniego na mecze ligowe piłki nożnej (np. (...)), również odbywające się za granicą (D. i H.). Czasami pozwany lub dziadek ojczysty zawożą małoletniego na zajęcia.

I. F. po rozwodzie był z pozwanym i siostrą w: Austrii, Niemczech, Chorwacji, Danii oraz we W.. Wyjazdy trwały tydzień albo dwa tygodnie, odbywały się w wakacje i ferie zimowe. Przedstawicielka ustawowa małoletnich nie partycypowała w tych kosztach. Pozwany sfinansował pobyt syna na obozie w roku 2013 w wysokości 850 zł. T. F. opłaca koszty wyjazdów sportowych syna m.in. obozu sportowego w K. w dniach 18-25 stycznia 2014r. (800 zł), obozu sportowego w B. w dniach 12 – 17 sierpnia 2013r. (825 zł).

Małoletni uczęszcza na: kurs języka angielskiego (100 zł miesięcznie), zajęcia Szkolnego K. Krajoznawczo – Turystycznego (...) organizowane raz w miesiącu (35-50 zł), lekcje pływania w Szkółce Pływackiej (...) G. Ś. (820 zł za rok szkolny 2013/2014), zajęcia piłki nożnej organizowane przez Stowarzyszenie Akademii (...) (90 zł miesięcznie) oraz do szkoły narciarskiej prowadzonej w Szkółce Sportowej (...) Feniks (...), której koszt wraz z opłatami i wyjazdami wynosi 2.200 zł.

T. F. lat 40, z zawodu technik ekonomii, zamieszkuje w Z., prowadzi działalność gospodarczą związaną z serwisem, sprzedażą, wynajmem urządzeń biurowych oraz parking strzeżony, który generuje koszty. Zamieszkuje z córką D. F. (lat 17) w wynajętym mieszkaniu.

Dochód pozwanego za rok 2012 wyniósł 188.285 zł. Pozwany spłacił kredyt zaciągnięty na poczet działalności gospodarczej. Obecne koszty utrzymania pozwanego wynoszą około 12.000-13.000 zł, gdyż poza kosztami utrzymania mieszkania w kwocie 2.065 zł spłaca raty dwóch kredytów w łącznej wysokości około 8.700 zł.

Pozwany szacuje potrzeby córki na kwotę 3000 zł (wyżywienie, ubrania, bilet miesięczny, telefon, kosmetyczka, fryzjer, kieszonkowe 200 zł). Małoletnia D. F. nie korzysta z zajęć dodatkowych, lecz wcześniej pobierała lekcje pływania i uczyła się jeździć na nartach. Małoletnia pragnie rozpocząć kurs nauki jazdy i otrzymać na 18 urodziny samochód.

Pozwany przeznacza na utrzymanie syna 2.000 zł miesięcznie.

T. F. opłaca fundusz inwestycyjny dla dzieci – przeznaczając na ten cel miesięcznie 300 zł.

Pozwany 2, 3 razy miesięcznie wyjeżdża służbowo do Niemiec, gdzie prowadzi firmę (...) (z siedzibą w H.), która przynosi zysk w postaci 2.000 zł netto, lecz zamierza do końca marca 2014r. zamknąć ją. Zysk z tej działalności za rok podatkowy 2013 wyniósł około 38.000 Euro.

Raz w roku odwiedza kolegę w Stanach Zjednoczonych, gdzie przebywa 2 tygodnie.

T. F. jest właścicielem dwóch samochodów – A. (...) rocznik 2007 oraz marki J. (dwudziestoletniego, niezabytkowego), posiada oszczędności w wysokości 200.000 zł.

Partnerka pozwanego (lat 22) nie pracuje – pozostaje na utrzymaniu rodzica, czasem mieszka z pozwanym. T. F. wręcza jej prezenty w postaci ubrań, wyjeżdża razem z nią na wczasy (Chorwacja, W.). Towarzyszyła mu w podróży do Niemiec i USA.

Pozwany korzysta z usług prywatnego trenera.

T. F. był sponsorem klubu żużlowego w G., świadczył usługi w ramach swojej działalności i rocznie przeznaczył na ten cel ok. 15.000 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy zakwalifikował roszczenie małoletniego powoda na podstawie art. 133 § 1 kro w związku z art. 135 kro. Sąd wskazał, że na podstawie art. 135 § 2 kro wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka może polegać na osobistych staraniach o utrzymanie lub wychowanie uprawnionego, a w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego. Sąd wskazał, że w sytuacji gdy sąd powierzył jedno dziecko matce, drugie zaś ojcu, obowiązek alimentacyjny w stosunku do dziecka pozostającego pod pieczę drugiego rodzica nadal istnieje. Sąd stwierdził, że nie można wykluczyć takiego rozwiązania, że jedno z rodziców będzie ponosić koszty całkowitego utrzymania jednego dziecka, a ponadto przyczyniać się w określonej kwocie do ponoszenia kosztów utrzymania drugiego dziecka.

Sąd uznał, że to, że pozwany w dużym stopniu partycypuje w ponoszeniu kosztów związanych z utrzymaniem powoda (poprzez jego utrzymywanie w dniach gdy małoletni u niego przebywa, opłacanie treningów, kursów, obiadów i innych wydatków powoda) nie oznacza, iż w ten sposób realizuje w pełni swój obowiązek alimentacyjny.

Sąd wskazał, że w trakcie sprawy o rozwód pozwany i przedstawicielka ustawowa zawarli nieformalne porozumienie, na mocy której pozwany zobowiązał się pokrywać część kosztów utrzymania I. F..

Nadto wskazał, że małoletni w skali całego miesiąca spędza około 1/3 czasu wolnego z pozwanym (w jego mieszkaniu lub podczas wspólnych wyjazdów), który zapewnia synowi wyżywienie i ubiór ale również wszelką rozrywkę np. wyjazdy na mecze, gry komputerowe itp. Ponadto pozwany organizuje i finansuje wypoczynek zagraniczny dla małoletniego i jego siostry. I. F. uczestniczy w licznych, płatnych zajęciach dodatkowych, których koszt częściowo pokrywa przedstawicielka ustawowa (zajęcia narciarskie, krajobrazowe) a częściowo pozwany (zajęcie piłki nożnej). Ponadto pozwany wręcza małoletniemu kieszonkowe, opłaca jego rachunek za telefon oraz odwozi i dowozi go na zajęcia i do domu.

Wskazując na prawo dzieci do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie, sąd zwrócił uwagę, że koszt utrzymania 17 – letniej córki wynosi około 3.000 zł, zaś małoletniego na kwotę 2.000 zł. Sąd zwrócił również uwagę, że równa stopa życiowa dzieci nie dotyczy wydatków zakwalifikowanych jako przejawy zbytku za które uznał m.in.: luksusowe wyjazdy zagraniczne i mecze piłki nożnej odbywające się za granicą. Z uwagi na dochody pozwanego, poziom życia małoletniej D. F. jest wyższy niż brata, który pozostaje na utrzymaniu przedstawicielki ustawowej zarabiającej trzykrotnie mniej. Sąd mając na względzie wiek małoletniego i jego zainteresowania sportowe uznał, że pozwany winien dokładać się do utrzymania syna łożąc miesięcznie do rąk przedstawicielki ustawowej kwotę 800 zł, która odpowiada rzeczywistym, usprawiedliwionym wydatkom 10 – letniego syna.

Sąd alimenty zasądził od 4 grudnia 2012r. gdyż w tym dniu pozwany dowiedział się o roszczeniu.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc sąd nadał wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności. O kosztach sądowych Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U.z 2010r. nr 90 poz. 594 ze zm.), a o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniosły obie strony.

Powód zaskarżając wyrok w części oddalającej alimenty za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia 3 grudnia 2012r. oraz ponad kwotę 800 zł do kwoty 1.200 zł miesięcznie, zarzucił temu wyrokowi: sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz naruszenie art. 233 § 1 i 2 k.p.c. poprzez nierozważenie zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób wszechstronny i dowolna ocenę dowodów w następstwie przyjęcia, że: a) małoletnie powód I. F. utrzymuje od pozwanego kieszonkowe w wysokości 50-70 zł miesięcznie, b) działalność gospodarza pozwanego polegająca na prowadzeniu parkingu strzeżonego „generuje koszty” co miałoby sugerować jakoby nie przynosiła dochodu, obecnie koszty utrzymania pozwanego wynoszą około 12.000 – 13.000 zł miesięcznie, d) pozwany przeznacza na utrzymanie syna 2.000 zł miesięcznie, e) pozwany nie miało możliwości dowiedzenia się o roszczeniu przed 4 grudnia 2012r., tj. odebraniem osobiście korespondencji z sądu, f) pozwany winien dokładać do utrzymania syna łożąc miesięcznie tylko kwotę 800 zł, która miałaby zdaniem Sądu odpowiadać usprawiedliwionym, wydatkom 10-letniego syna.

Nadto zarzucił naruszenie przepisów postępowania: art. 6 k.c. i art. 232 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w następstwie przyjęcia, że pozwany wykazał, jakoby miesięczne koszty jego utrzymania wynosiły około 12.000 – 13.000 zł oraz aby przeznaczał na utrzymanie syna kwotę 2.000 zł miesięcznie; art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, w następstwie brak uzasadnienia dlaczego zdaniem Sądu pozwany winien dokładać się do utrzymania syna łożąc miesięcznie tylko kwotę 800 zł, które to naruszenia miały wpływ na treść orzeczenia prowadząc do błędnych ustaleń i rozważań sądu w zakresie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Powód zarzucił również naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 135 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w następstwie przyjęcia, że kwota 800 zł tytułem alimentów jest odpowiednia do usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda, podczas gdy na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda w części obciążające pozwanego niezbędna jest kwota 1.200 zł miesięcznie, która to kwota nie tylko mieści się w zakresie możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego, ale co istotne pozwala na zaspokojenie potrzeb dziecka na takim poziomie, na jakim żyje będący jego ojcem pozwany oraz siostra powoda D. F. w myśl zasady równej stopy życiowej osoby uprawnionej i zobowiązanej; art. 137 § 2 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w następstwie oddalenie żądania zasądzenia alimentów za okres od dnia złożenia pozwu do 3 grudnia 2012r.

Na tych podstawach wniósł zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego powoda alimentów w kwocie po 1.200 zł miesięcznie począwszy od dnia wniesienia pozwu oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i

przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, podtrzymując wnioski o zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany w apelacji zaskarżył wyrok w zakresie pkt 1, 3, 4 i 5 zarzucając naruszenie przepisów postępowania, a to art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie sporządzenia uzasadnienia w sposób wykluczający możliwość przesłedzenia przyjętego przez Sąd toku rozumowania, niewyjaśnienie dokonanych przez Sąd wyliczeń przyjętych za podstawę ustaleń co do wysokości obowiązku alimentacyjnego, niewyjaśnienie jaki są usprawiedliwione potrzeby małoletniego i na jakim poziomie finansowym się one kształtują, niewyjaśnienie które ze wskazanych w uzasadnieniu opłat dotyczących małoletniego ponosi matka, a które ojciec, oraz niewyjaśnienie czy Sąd uznał, że doszło do istotnej zmiany stosunków; art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, co miało wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia albowiem polegało na dokonaniu wybiórczej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie i formułowania wniosków w opozycji do zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania oraz ustalonego przez Sąd stanu faktycznego, tj. pominięcie wniosku jakie narzuca logiczne rozumowanie i doświadczenie życiowe, a mianowicie, iż majątek przedstawicielki powoda nie jest obciążony żadnymi zobowiązaniami skoro wszystkie przejął pozwany; pominięcie wniosku jakie narzuca logiczne rozumowanie i doświadczenie życiowe, a mianowicie, iż majątek E. F. wzrósł w stosunku do czasu w którym odbywało się postępowanie rozwodowe, co oznacza, iż jej możliwości majątkowo – zarobkowe zwiększyły się, a nie zmniejszyły się; zignorowanie okoliczności, iż pozwany przez 1/3 miesiąca zajmuje się synem i zaspokaja w tym czasie wszystkie jego potrzeby, a oprócz tego często spędza czas z synem w pozostałym okresie miesiąca, również zaspokajając w tym czasie wszystkie potrzeby syna, pominięcie, iż dzieci stron są różnym wieku, a co za tym idzie mają różne, a nie równe potrzeby; pominięcie, że majątek pozwanego znacznie się zmniejszył albowiem pozwany nie tylko utrzymuje siebie, syna i córkę, ale ponadto spłaca wysokie kredyty; pominięcie, że pozwany w całości utrzymuje dorastającą córkę zarówno w postaci świadczenia finansowego jak i osobistych starań o jej wychowanie i wykształcenie, zaś przedstawicielka ustawowa powoda nie łoży w żadnym stopniu na utrzymanie córki; pominięcie, że dochody i majątek E. F. pozwalają na partycypację w utrzymaniu zarówno powoda jak i małoletniej córki.

Nadto zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to: art. 138 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy kwestia obowiązku alimentacyjnego E. F. i T. F. względem małoletnich dzieci była już przedmiotem prawomocnego rozstrzygnięcia sądu, a zatem powództwo dotyczyło zmiany orzeczenia; art. 6 k.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na niewywiedzeniu skutków prawnych z faktu nieudowodnienia przez przedstawicielkę ustawową powoda, że doszło do istotnej zmiany stosunków, która może być podstawą zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego; art. 133 § 1 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na pominięciu, że oboje rodzice, nie zaś jeden są obowiązani w równym stopniu zaspokajać potrzeby swych małoletnich dzieci, oraz, że zasada równej stopy życiowej dotyczy zapewnienia zaspokajania potrzeb na tym samym poziomie stosownie do wieku, nie zaś świadczenie w tej samej kwocie; art. 135 k.r.o. poprzez jego wadliwe zastosowanie, a zatem ustalenie jakie są usprawiedliwione potrzeby uprawnionego i możliwości majątkowo – zarobkowe zobowiązanego, podczas gdy właściwe zastosowanie przepisu wymagało ustalenia, jak zmieniły się usprawiedliwione potrzeby małoletniego i możliwości zarobkowe zobowiązanego do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia regulującego obowiązek alimentacyjny, albowiem przedmiotem rozstrzygnięcia miała stać się ocena czy nastąpiła istotna zmiana stosunków.

Zarzucił również błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia poprzez niewłaściwe ustalenie składu majątku E. F. oraz T. F., ponieważ majątek E. F. jest większy aniżeli ustalił to Sąd I instancji, zaś majątek pozwanego obciążają większe zobowiązania niż ustalił to Sąd, a ponadto majątek pozwanego uległ znacznemu zmniejszeniu w stosunku do tego jaki posiadał w toku postępowania rozwodowego.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obydwe strony w odpowiedzi na apelację wniosły o ich oddalenie oraz zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd I instancji nieprawidłowo zastosował przepisy dotyczące roszczenia alimentacyjnego. Rację ma pozwany podnosząc, że Sąd Rejonowy pominął, iż obowiązek alimentacyjny został już ustawiony, a zatem powództwo w niniejszej sprawie wymagało zakwalifikowania na podstawie art. 138 k.r.o., co z kolei wymagało również uzupełnienia stanu faktycznego poprzez przeprowadzenie postępowania dowodowego w postępowaniu odwoławczym w drodze przesłuchania stron. Uwzględniając, że przeprowadzenie dowodu zostało utrwalone zapisem audio-video, Sąd Okręgowy wskazał jedynie okoliczności istotnych dla określenia sytuacji majątkowej pozwanego oraz zwiększonych potrzeb uprawnionego, a które nie były przedmiotem ustaleń Sądu Rejonowego, gdyż odnosiły się one do stanu faktycznego istniejącego w chwili ustalenia poprzedniego obowiązku alimentacyjnego.

Ustalenia faktyczne wymagały zatem uzupełnienia o następujące okoliczności.

Dochody pozwanego w chwili rozwodu wynosiły około 15.000 zł miesięcznie. Na potrzeby małoletniego wydatkowana była wtedy kwota około 2.500 zł.

Obecnie dochody pozwanego kształtują się w podobnej wysokości jak w chwili rozwodu.

Pozwany w czasie, kiedy małoletni powód u niego przebywa, wydatkuje na jego utrzymanie kwotę około 2.500 -3.000 zł miesięcznie, w której uwzględnił również ustalony zaskarżony wyrokiem obowiązek alimentacyjny.

Z tym uzupełnieniem ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Jak wskazano na wstępie, powództwo w niniejszej sprawie zmierzało do podwyższenia obowiązku alimentacyjnego.

Stosownie do art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zasadność tego roszczenia jest uwzględniona przez zakres obowiązku alimentacyjnego, który stosownie do art. 135 k.r.o., uzależniony jest od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Przez zmianę stosunków określonych w art. 138 k.r.o. rozumie się „istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych” (Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Komentarz, red. prof. dr hab. K. P., Wydawnictwo C.H. B., wydanie 3, s. (...)). Zmiana stosunków musi się odnosić do wszelkich zmian w statusie ekonomicznym skutkującym zmianą zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zmiany zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Uwzględnienie roszczenia (obniżenie alimentów) wymaga zatem wykazania, że zmiana taka nastąpiła po uprawomocnieniu się wyroku zasądającego świadczenie alimentacyjne, a więc po 25 czerwca 2011r., kiedy to uprawomocnił się wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 2 czerwca 2011r. w sprawie XII RC 733/11 ustalający zakres dotychczasowego obowiązku alimentacyjnego.

Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w punkcie 4 uchwały z dnia 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86) przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu - odpowiedni do jego wieku i uzdolnień - prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie.

Sąd Okręgowy wskazuje przy tym, że zasada równej stopy życiowej „nie oznacza, że podział dochodów małżonków między poszczególnych członków rodziny ma być w pełni proporcjonalny do ich liczby, gdyż powinien być on dokonany z uwzględnieniem usprawiedliwionych potrzeb każdego z członków rodziny.” (Komentarz do art. 27 k.r.o., teza 8 [w:]

Sychowicz Marek, Ciepła Helena, Kalus Stanisława, Domińczyk Tadeusz, Piasecki Kazimierz (red.), Czech Bronisław Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, Lex Polonica).

Obowiązek alimentacyjny, musi również uwzględniać wynikający z art. 96 § 1 k.r.o. obowiązek rodziców troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień. Usprawiedliwione potrzeby dziecka winny być oceniane nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969r., III CRN 350/69; uchwała Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/87), przy czym obowiązek dostarczania, w ramach obowiązku alimentacyjnego, środków utrzymania i wychowania przez rodziców na rzecz dziecka nie obejmuje świadczeń zwyczajowo przyjętych i życiowo celowych, ale niesłużących zaspokajaniu bieżących usprawiedliwionych potrzeb usprawionego (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 maja 2008r., I OSK (...)).

Wysokość obowiązku alimentacyjnego, musi uwzględniać również możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego, które wyznaczają górny pułap świadczeń alimentacyjnych, nawet gdyby nie zaspokajały one w pełni usprawiedliwionych potrzeb (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 1972 r., III CRN 470/71; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1972 r., III CRN 470/71). Zgodnie z uchwałą Pełnego Składu Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987r. (III CZP 91/86) przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych. Możliwości zarobkowe zobowiązanego nie mogą być zawsze utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami. W uzasadnionych przypadkach obejmują one także wysokość zarobków, które zobowiązany jest w stanie uzyskać, lecz nie osiąga ich z przyczyn nie zasługujących na usprawiedliwienie, np.: niewykonywanie przez obowiązanego wyuczonego i dobrze wynagradzanego zawodu, podjęcie zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin, bądź też praca dorywcza.

Nie można również pominąć, iż stosownie do art. 135 § 2 k.r.o. wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Oboje rodzice swój obowiązek alimentacyjny spełniają poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie powoda, przy czym, w większym stopniu wykonywany jest on przez matkę powoda. Z tego też powodu, większy wymiar ekonomiczny tego obowiązku powinien spoczywać na pozwanym.

Sąd Okręgowy uwzględnia przy tym osobiste zaangażowanie pozwanego polegające na oferowaniu małoletniemu dodatkowych atrakcji, jednakże nie mogą one zastępować jego podstawowych, bieżących i usprawiedliwionych potrzeb, do czego zobowiązuje obowiązek alimentacyjny wynikający z art. 128 k.r.o. w związku z art. 133 k.r.o.

Uwzględniając powyższe przesłanki, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że postępowanie dowodowe nie wykazało istotnej zmiany możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego. Pomimo upływu niemal czterech lat od ustalenia poprzedniego obowiązku alimentacyjnego, utrzymują się one na podobnym poziomie i oscylują w granicach 15.000 zł miesięcznie.

Taka zmiana miała miejsce po stronie uprawnionego do alimentów. W ocenie Sądu Okręgowego wpływ na zwiększenie jego potrzeb miał przede wszystkim upływ 4 lat, który w sposób oczywisty, również w związku z rozwojem zainteresowań uprawnionego oraz realizacji obowiązku szkolnego, jak również samym wiekiem. Okoliczności te doprowadziły do konieczności wydatkowania większych kwot dla zaspokojenia jego potrzeb małoletniego powoda, co czyniło zasadnym zmianę rozstrzygnięcia o obowiązku alimentacyjnym.

Powyższe okoliczności zadecydowały o utrzymaniu ustalonego przez Sąd obowiązku alimentacyjnego w kwocie 800 zł miesięcznie, choć opartego na innej podstawie prawnej.

Uznając zatem zaskarżone orzeczenie, co do zasady, za prawidłowe, a apelacje obu stron za bezzasadne, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego, Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., znosząc je wzajemnie, a to wobec oddalenia obu apelacji jak również tego, że koszty poniesione przez obydwie strony są zbliżone.

SSR(del.) Ewa Buczek – Fidyka Andrzej Dyrda SSO Tomasz Tatarczyk